

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

Українсько-Азербайджанський Інститут
соціальних наук і самоврядування ім. Г. А. Алієва

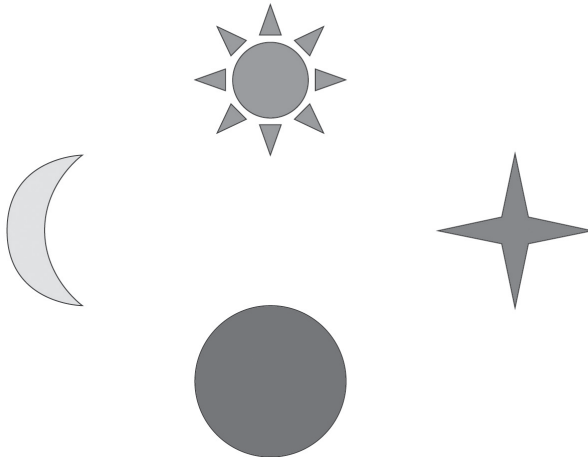
МАУП

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ УКРАЇНОЗНАВСТВА

**Україна в контексті світової цивілізації:
традиції і сучасність**

Випуск 2

*Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції
на базі кафедри українознавства,
м. Київ, МАУП, 29 листопада 2012 р.*

Київ
ДП "Видавничий дім "Персонал"
2013

Редакційна колегія:

Головатий М. Ф. — д-р політ. наук, проф.

Бідзюра І. П. — директор УАІСНС, д-р політ. наук, проф.

Шилов Ю. О. — зав. каф. українознавства, академік МКА, канд. іст. наук, проф.

Соколовська К. М. — канд. іст. наук

Видання здійснене в рамках проекту “Наукові праці МАУП”

Актуальні проблеми українознавства: [звед. зб. матер. наук.-практ. конф.]. — К.: ДП “Видавничий дім “Персонал”, 2013. — 188 с.

Розкриваються історичні, теоретичні та методологічні аспекти українознавчої дисципліни не тільки як складової духовності українства, а й як феноменального явища світової цивілізації.

Проаналізовано роль і місце науки українознавства у розбудові демократичного суспільства суверенної європейської держави України.

Для науковців, викладачів, аспірантів, студентів.

© Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП), 2013

© ДП “Видавничий дім “Персонал”, 2013

ЗМІСТ

С. О. Воронов <i>Культурні регулятори економічного розвитку підприємства</i>	6
Г. А. Гайдукевич <i>Нейтральная Украина и черноморский регион</i>	11
В. Ю. Горанін <i>Сучасний погляд на традиційний світогляд і вірування на теренах України</i>	19
А. А. Гоцалюк <i>Гуманізація освіти на засадах історико-культурологічних дисциплін</i>	29
О. С. Грецький <i>Громадянськість: етнокультурний вимір</i>	34
О. І. Дікареєв <i>Цивілізаційний вимір міжнародних відносин України з Китаєм</i>	39
І. В. Калько <i>Особливості гендерного літературознавства в Україні</i>	48
А. В. Кальянов <i>Культурологічні чинники професійно-особистісного становлення майбутніх фахівців</i>	53
О. М. Кирилова <i>Виховний потенціал роману Ліни Костенко “Записки українського самашедшого”</i>	59
О. М. Кирилова <i>Формування духовності особистості у листах Василя Стуса до сина</i>	64
П. М. Лісовський <i>Проблема етнічності українства в європейську співдружність як простір громадянської суб’єктності (соціально-філософський конструктивізм мудрості)</i>	68
П. В. Несторенко <i>Нагородна система України як продовження традицій світової цивілізації</i>	75
О. Б. Применко <i>Комплекс меншовартості в українському менталітеті як результат “боротьби двох культур” — української і російської — у часи комуністичного режиму</i>	80
С. В. Прищенко <i>Естетичні проблеми рекламної графіки як відображення соціокультурної сфери суспільства</i> ...	89
Є. А. Антонович, С. В. Прищенко <i>Концепція інтегрованої навчальної дисципліни “дизайн реклами”</i>	96
С. В. Прищенко, Т. В. Сенчук <i>Витоки дизайну в контексті культури</i>	102
В. С. Рижиков <i>Підготовка кваліфікованих юристів на засадах чинного законодавства</i>	111
Л. Є. Калашнікова, Є. В. Рильцев, Х. Є. Лисак <i>Майбутнє програмується історією</i>	116
М. В. Сколуб <i>Адміністративно-судовий устрій Бессарабської області у 1812–1856 рр.</i>	124
К. М. Соколовська <i>Українська національна символіка (історико-культурологічний аспект)</i>	134

ПІДГОТОВКА КВАЛІФІКОВАНИХ ЮРИСТІВ НА ЗАСАДАХ ЧИННОГО ЗАКОНОДАВСТВА

Актуальні проблеми українознавства, с. 111–115

Наводяться знання, навички та вміння, якими повинен володіти магістр-юрист відповідно професійної програми юриста. Розриваються і теоретично обґрунтовуються блоки навчальних дисциплін, які повинен опанувати юрист у процесі професійної підготовки.

Науковий аналіз показує, що професійна підготовка відповідно до вимог незалежної, демократичної, правової держави європейської спільноти сучасного фахівця, зокрема юриста-правознавця, потребує цільової моделі спеціаліста. Образно кажучи, в умовах сьогодення вкрай необхідним є “креслення спеціаліста” [47, 110, 150].

Цільова модель спеціаліста — це системоутворюючий чинник у процесі побудови професійної підготовки, повний набір знань, навичок та вмінь, а також основних життєзабезпечувальних систем, професійно важливих якостей, зібраних воедино, з урахуванням спеціалізованих методичних напрямів у діяльності спеціаліста та її особливостей [47, 109, 110].

Розглянемо практичні основи професійної підготовки юристів та проаналізуємо законодавчо-нормативну базу юридичної освіти.

Нині ми можемо впевнено сказати, що соціальний запит на професію вимагає цільової моделі спеціаліста кожної галузі підготовки. Ці вимоги визначаються не лише розвитком науково-технічного прогресу, а й фізіологічними можливостями людини. Це пов'язано з величезним психологічним навантаженням на організм людини на тлі сучасного способу життя.

Відповідно до зазначеного вище, цільова модель спеціаліста в сучасних соціально-економічних реаліях визначає мету і завдання підготовки, яким відповідає технологія процесу професійної підготовки (теоретичної, фізичної, психологічної, практичної і безпосередньої професійної діяльності).

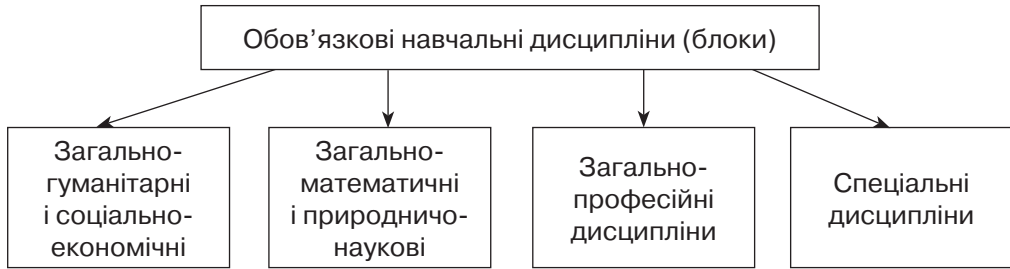
Об'єктами професійної діяльності юриста є: події і дії, що мають юридичне значення; правові відносини, що виникають у сфері функціонування державних інститутів; правові відносини громадян і організацій. Юрист має бути підготовлений до професійної діяльності відповідно до фундаментальної і спеціальної підготовки, а також до навчання в аспірантурі за своєю спеціальністю. Юрист може в установленому по-

рядку працювати в освітніх установах і продовжити навчання за магістерськими програмами.

Нинішня професійна підготовка юристів-правознавців складається з чотирьох обов'язкових блоків навчальних дисциплін (див рис.).

право, міжнародне приватне право, фінансове право.

Блок спеціальних дисциплін включає речове право, порівняльне правознавство, звичаєве право, комерційне право, сімейне право, кримінологію, кримінально-виконавче

Обов'язкові блоки навчальних дисциплін професійної підготовки юристів

Блок загальних гуманітарних і соціально-економічних дисциплін охоплює філософію, іноземну мову, російську мову і культуру мови, логіку, культурологію, вітчизняну історію, соціологію, політологію, філософію права, економіку і фізичну культуру.

У блок загальних математичних і природничо-наукових дисциплін входять інформатика і математика, концепції сучасного природознавства.

Блок загальнопрофесійних дисциплін складають теорія держави і права, історія політичних і правових учень, історія вітчизняної держави і права, історія держави і права зарубіжних країн, конституційне право, конституційне право зарубіжних країн, цивільне право, цивільне процесуальне право, адміністративне право, трудове право, кримінальне право, кримінальний процес, криміналістика, міжнародне право, екологічне право, земельне право, римське

право, правоохоронні органи, прокурорський нагляд. Крім того, можуть вивчатися дисципліни за вибором студента.

Далі в структурі стандарту вищої юридичної освіти передбачаються вимоги до рівня підготовки дипломованого фахівця з усіх названих навчальних дисциплін. Додаткові вимоги спеціальної підготовки юриста визначаються вищим навчальним закладом з урахуванням професійної специфіки. Юрист повинен мати знання, володіти методами наукових досліджень і навичками практичної діяльності також по додаткових дисциплінах спеціалізації.

Оскільки перелік вимог по всіх навчальних дисциплінах освітнього стандарту вельми широкий, наведено лише загальні вимоги до рівня підготовки випускника, які багато в чому перекликаються з ключовими компетенціями фахівця відповідно до професіограми юриста.

Юрист повинен: володіти цивільною зрілістю і високою суспільною активністю, професійною етикою, правовою і психологічною культурою, глибокою пошаною до закону і дбайливим ставленням до соціальних цінностей правової держави, честі і гідності громадянина, твердістю моральних переконань, відчуттям власного обов'язку, відповідальністю за долі людей і доручену справу, принциповістю і незалежністю у забезпеченні законності і правопорядку, свобод і законних інтересів особи, її охорони і соціального захисту, необхідною волею і наполегливістю у виконанні ухвалених правових рішень, відчуттям нетерпимості до будь-якого порушення закону у власній професійній діяльності.

Відповідно до професіограми юриста, держстандартів освіти, навчальних планів, програм підготовки юристів, враховуючи розвиток ринкової економіки, який передбачає реформування вітчизняного законодавства, юрист повинен володіти такими ключовими компетенціями професіонала:

- знати Конституцію України, етичні і правові норми, регулюючі відносини людини до людини і до суспільства, навколишнього середовища, вміти враховувати їх при розробці екологічних і соціальних проєктів;
- мати цілісне уявлення про процеси і явища, що відбуваються у живій і неживій природі, розуміти можливості сучасних наукових методів пізнання природи і володіти ними на рівні, необхідному для вирішення

завдань, які виникають при виконанні професійних функцій;

- бути здатним вести професійну діяльність в іншомовному середовищі;
- мати наукове знання про здоровий спосіб життя, володіти вміннями і навичками фізичного самовдосконалення;
- володіти культурою мислення і мистецтвом логічного аналізу, знати його загальні закони і вміти у письмовій та усній мові правильно (логічно) їх вибудувувати;
- вміти на науковій основі організувати свою працю, володіти комп'ютерними методами збирання, зберігання й обробки інформації, що вживаються у сфері його професійної діяльності;
- бути здатним в умовах розвитку науки і соціальної політики, що змінюється, до переоцінки накопиченого досвіду, аналізу своїх можливостей; вміти здобувати нові знання, використовуючи сучасні інформаційні освітні технології;
- розуміти суть і соціальну значущість своєї майбутньої професії, основні проблеми дисциплін, що визначають конкретну галузь його діяльності, бачити їх взаємозв'язок у цілісній системі знань;
- бути здатним у професійній сфері на основі системного підходу будувати й використовувати моделі для опису і прогнозування різних явищ, здійснювати їх якісний і кількісний аналіз;

- бути здатним поставити мету і сформулювати завдання, пов'язані з реалізацією професійних функцій, уміти використовувати для їх вирішення методи вивчених наук;
- бути готовим до кооперації з колегами і роботи в колективі, знати і вміти використовувати методи управління, уміти організувати роботу виконавців, знаходити й ухвалювати управлінські рішення в умовах суперечливих вимог, знати психологію людей і окремих офіційних груп, основи педагогічної діяльності, форми і методи правового виховання населення;
- бути методично і психологічно готовим до зміни характеру своєї професійної діяльності і роботи над міждисциплінарними проектами.

Вимоги, обумовлені спеціалізованою підготовкою магістра, включають володіння навичками самостійної науково-дослідної і науково-педагогічної діяльності, що вимагають широкої освіти у відповідному напрямі. Також магістру необхідно вміти:

- формулювати і вирішувати завдання, що виникають у ході науково-дослідної і педагогічної діяльності і вимагають поглиблених професійних знань;
- вибирати необхідні методи дослідження, модифікувати ті, що існують, і розробляти нові методи, виходячи із завдань конкретного дослідження;
- обробляти отримані результати, аналізувати їх з урахуван-

ням наявних наукових і практичних джерел;

- вести бібліографічну роботу із залученням сучасних інформаційних технологій;
- представляти підсумки виконаної роботи у вигляді звітів, рефератів, статей, оформлених відповідно до наявних вимог;
- розуміти методологічні основи і специфіку методів, що використовуються у юриспруденції;
- володіти проблематикою сучасної світової юриспруденції.

Основні види професійної діяльності магістра пов'язані з роботою як викладача (у середніх і середніх спеціальних навчальних закладах, гімназіях і ліцеях, ВНЗ), науковця (у вузівських лабораторіях, НДІ), консультанта, експерта (в аналітичних центрах, громадських і державних організаціях, органах державної влади), співробітника правоохоронних органів.

Отже, можна зробити висновки, що магістр повинен брати участь у науково-педагогічній роботі, яка проводиться на кафедрі ВНЗ, в ході якої магістр повинен уміти визначити цілі і завдання курсу (спеціального курсу, спеціального семінару), що викладається, викласти їх зміст, виходячи з педагогічних вимог і очікувань аудиторії слухачів. Досягненню освітніх цілей відповідно до магістерської підготовки мають сприяти, серед інших, такі навчальні дисципліни, як “Педагогіка вищої школи” і “Методика викладання юриспруденції у вищій школі”. Їх завдання — формування у магістрантів адекватних уявлень про педагогіку як цілісну наукову систему і вид професійної діяльності, роз-

виток основних педагогічних умінь і навичок, створення педагогічної основи для подальшого саморозвитку професійної компетентності випускників. Ці завдання обумовлені головною метою вищої юридичної освіти, яка полягає у сприянні становленню й розвитку демократичної, творчої, конкурентоспроможної особи магістра, який самостійно вмітиме розв'язувати професійні проблеми у сфері науково-педагогічної діяльності.

Література

1. *Гарбер Е. И.* Методика профессиографии / Е. И. Гарбер, В. В. Козача. — Саратов: Изд-во Саратов. ун-та, 1992. — 196 с.
2. *Макаров Р. Н.* Методы построения профессиограмм и оценки психофизиологической подготовленности оператора: Метод. рекомендации / Р. Н. Макаров, И. А. Жданов, Л. Ф. Смирнова, А. Н. Барно. — Кировоград, 1987. — 74 с.
3. *Макаров Р. Н.* Теория и практика конструирования целевых моделей операторов особо сложных систем управления: Монография / Р. Н. Макаров, Л. В. Герасименко. — М.: Изд. Междунар. акад. проблем человека в авиации и космонавтике, 1997. — 450 с.
4. *Рижиков В. С.* Значения цілісного педагогічного процесу в побудові професіографічного профілю юриста // Вісн. Луганського нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка: Пед. науки. — Луганськ, груд. 2009. — № 23 (186). — С. 55–64.